

Kraków, dnia 2 grudnia 2024 roku

Ministerstwo Sprawiedliwości

Pan
dr hab. Adam Bodnar, prof. Uniwersytetu SWPS

Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny

Stanowcy Pani Ministre,

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych z siedzibą w Krakowie, działające od 1999 roku, jest organizacją społeczną skupiającą środowisko referendarzy sądowych.

Wyrażone w niniejszym piśmie stanowisko Stowarzyszenia zostało także poparte przez Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta.

Nasza grupa zawodowa z dużym zdziwieniem i oburzeniem przyjęła wywiad sędziego dr hab. prof. UAM Marcina Walasika, członka Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądów i Prokuratury, w którym deprecjonuje pozycję zawodową referendarzy sądowych (wywiad opublikowany w Kwartalniku Iustitia nr 4/2023, str. 179 i nast. – w załączeniu do niniejszego pisma).

Stowarzyszenie wyraża stanowczy sprzeciw publicznym wypowiedziom podważającym: status referendarza sądowego, zakres jego kompetencji oraz roli jaką odgrywa w wymiarze sprawiedliwości.

Za szczególnie rażące uznajemy stwierdzenie autora wywiadu, zgodnie z którym: „To asystent sędziego wykonuje niekiedy pracę o charakterze merytorycznym związaną z przygotowaniem projektu orzeczenia co do istoty sprawy, a także projektu uzasadnienia. Natomiast referendarz nierzadko zajmuje się wyłącznie sprawami, które nie wymagają rozwiązywania poważniejszych problemów interpretacyjnych, czy dokonywania oceny skomplikowanych stanów faktycznych.”

Nie umniejszając roli i funkcji asystentów sędziego, trudno jest merytorycznie odnieść się do zacytowanego fragmentu wywiadu, gdyż to referendarze wykonują czynności orzecznicze w zakresie np. transgranicznego łączenia spółek, nadzoru nad egzekucją z

nieruchomości, posiadają uprawnienie do przysądzenia własności nieruchomości, czy też w postępowaniu wieczystoksięgowym w zakresie spraw własnościowych z elementem historycznym i nieregulowanym stanem prawnym. Wspomnieć należy, że referendarze rozpatrują około 60%-70% spraw wpływających do sądów.

Wzmiankowane słowa nie są jedynymi w udzielonym wywiadzie, które w przekonaniu Stowarzyszenia, deprecjonują status referendarza w oczach środowiska sędziowskiego, a także obywateli. Co więcej, argumenty autora wywiadu posłużyć mają uzasadnieniu konkretnych rozwiązań ustawowych, pogarszających status zawodowy referendarza sądowego. Wyrażamy stanowczy sprzeciw zarówno takim postulowanym rozwiązaniom, jak i ich uzasadnieniu.

Zwrócić należy uwagę, że autor wywiadu razem z obecnymi członkami Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądów i Prokuratury: prof. UŚ dr hab. sędzią Krystianem Markiewiczem, prof. UŚ dr hab. sędzią Katarzyną Gajda-Roszczyńska oraz radcą prawnym dr Bartoszem Wołodkiewiczem, był członkiem zespołu ekspertów w ramach Stowarzyszenia Sędziów Polskich Iustitia, który przygotował opublikowany w styczniu br. projekt ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

W dniu 29 stycznia 2024 roku Zarząd Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych z siedzibą w Krakowie przesłał na ręce Pana Ministra krytyczną opinię Stowarzyszenia do tego projektu, w części dotyczącej pozycji ustrojowej referendarza sądowego, wraz z prośbą o uwzględnienie głosu środowiska referendarzy sądowych w przyszłych pracach nad wspomnianą ustawą. Prośba ta nie została uwzględniona, przedstawiciele naszego Stowarzyszenia nie zostali choćby zaproszeni przez Komisję Kodyfikacyjną Ustroju Sądów Powszechnych do prac nad projektem przyszłej ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Stowarzyszenie ma przygotowane własne propozycje założeń ustrojowych i kompetencyjnych dla zawodu referendarza sądowego. W tym miejscu należy zacytować fragment uchwały podjętej w dniu 24 listopada 2024 roku przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia Sędziów Themis z siedzibą w Warszawie: „Postulujemy rozszerzenie zakresu kompetencji referendarzy sądowych przy równoczesnym zwiększeniu ich niezależności. Umożliwi to odciążenie sędziów z części zadań i skierowanie na inne odcinki orzecznicze. Jednocześnie zdecydowanie sprzeciwiamy się pojawiającym się pomysłem obniżenia pozycji zawodowej referendarzy.”.

Stowarzyszenie zwraca się zatem do Pana Ministra o rozwianie wszelkich wątpliwości środowiska referendarzy poprzez zajęcie jednoznacznego stanowiska co do kierunku przyszłej reformy unormowań w zakresie dotyczącym zawodu referendarza sądowego.

Ze względu na pozycję członka Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądów i Prokuratury, który przedstawił założenia bezpośrednio obniżające status ustrojowy i ograniczające kognicję referendarzy sądowych, a także użył w wywiadzie sformułowań deprecjonujących nasze środowisko, czujemy się zaniepokojeni planami Komisji Kodyfikacyjnej, a w konsekwencji i Ministerstwa Sprawiedliwości co do przyszłości naszego zawodu.

Stowarzyszenie apeluje także o spowodowanie, by Komisja Kodyfikacyjna Ustroju Sądów i Prokuratury, przygotowująca projekt nowej ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w zakresie dotyczącym referendarzy sądowych, czyniła to z czynnym udziałem przedstawicieli naszego środowiska.

Z wyrazami szacunku

Maciej Neusser

Maciej Neusser
Przewodniczący Zarządu